

Regionplan och budget 2023–2025

Ett rättvist Västmanland

”Vänsterpartiet vill bygga ett rättvist Västmanland där vård ges efter behov, inte efter plånbokens storlek. Vi vill omfördela samhällets resurser och bygga jämlikhet.”

Innehåll

Nuläge	1
Offentlig drift.....	2
Sjukförsäkringar skapar VIP-köer	2
Psykisk hälsa och ohälsa	3
Jämlik vård	4
Stärkt primärvård/nära vård.....	5
Jämställd vård	5
Samverkan och tillgänglighet	6
Tandvården	7
En attraktiv och utvecklande arbetsplats - ger stolta och engagerade medarbetare	8
Nuläge	8
Egen personal framför hyrpersonal	8
Arbetstid och löner	9
Arbetstidsförkortning	9
Inflytande och utveckling	9
Återhämtning/Arbetsmiljö	10
En effektiv verksamhet av god kvalitet	11
Klimaträttvisa	11
Samverkan.....	12
New public management och Just in time	12
Digitalisering.....	13
HBTQIA+	13
En rättvis regional utveckling	14
Nuläge	14
Kollektivtrafik.....	14
Infrastruktur och bredband.....	14
Folkbildning	15
Kultur och ideell sektor	15
Regional utveckling	16
En stark och uthållig ekonomi.....	17
Nuläge	17
Skattehöjning	17
Sänkta politikerarvoden.....	17

Patientlagen och nättdoktorer	18
--	-----------

Budget

Investeringsramar.....	18
Resultat.....	19
Resultat efter balanskravsjusteringar.....	20
Ramar.....	20
RS-anslag.....	21
Prognos från SKR 2022-10-20 samt skattehöjning från 2023	22

Förord

Vänsterpartiet vill bygga ett rättvist Västmanland där vård ges efter behov, inte efter plånbokens storlek. Vi vill omfördela samhällets resurser och bygga jämlikhet. Det finns många som pratar om rättvisa och jämlikhet, men det är bara vi som har förslagen och politiken för verklig förändring.

Medan viser att de med god ekonomi blir friskare och lever allt längre ser vi hur de med lägre inkomst och tunga arbeten är sjukare och har kortare livslängd. Detta beror på att tillgången till vård är ojämnt fördelad mellan stad och landsbygd, men också mellan hög- och låginkomsttagare.

För oss är det viktigt att vården finansieras gemensamt genom skatteintäkter och inte genom egenavgifter. Ingen ska behöva välja bort vård på grund av ekonomin. För att tillgången till vård ska vara jämlik och ges efter behov kan vi inte tillåta en VIP-kö för personer med privat sjukförsäkring. Vår sjukvård är inte en marknad med kunder utan en skattefinansierad verksamhet som ger vård efter behov och inte efter efterfrågan.

Vi har en vård i världsklass men de som jobbar inom den behöver vara fler. Vi behöver en personalpolitik som både satsar på att ha kvar personalen och rekryterar fler. Arbetsvillkoren inom vården måste bli bättre, efter dessa år av pandemi är återhämtning det viktigaste vi kan ge personalen.

En rättvis hälso- och sjukvård

Nuläge

Alla människor ska ha lika rätt till en god hälso- och sjukvård. Tyvärr fungerar det inte fullt ut idag. Region Västmanland står inför stora utmaningar för att klara av den uppgiften. Idag präglas regionen av stora skillnader i människors mående. Framför allt präglar klassbakgrund, så kallade socioekonomiska faktorer, hälsoläget. Dessa skillnader förstärks beroende på var i länet du bor. Faktorer som kön, sexuell läggning, socioekonomi, funktionsnedsättning och boendesituation påverkar också bemötandet i vården.

En rättvis vård och hälsa innebär att rätten till vård ska styras av människors behov, inte av betalningsförmåga. Hälso- och sjukvårdslagen är tydlig i detta, behovet ska styra. Viser dock en utveckling där vinstintresse och kommersialisering urholkar den principen. Lagen om valfrihet och etableringsfriheten för privata utförare genom vårdval hotar hälso- och sjukvårdslagen. Vi förordar en nationell lagändring. Tills den är på plats vill vi att Region Västmanland tar ett strategiskt ansvar för etableringar av vårdcentraler i offentlig regi.

Sedan flera år tillbaka visar undersökningar att ungas psykiska ohälsa ökar. Betydande faktorer för detta är trivseln i skolan, prestationskrav och oro för

familjens ekonomi. Ett mindre jämlikt samhälle får direkta konsekvenser för barn och ungas mående. Konsekvenser av Covid-19-pandemin kommer sannolikt påverka denna riktning ytterligare. Oro vid sjukdom, sorg efter att ha förlorat en anhörig eller ökad oro om familjemedlemmar förlorar arbetet kan få ytterligare konsekvenser för såväl vuxna som barn och unga. SKR konstaterar i "Psykiatri i siffror 2021" att inflödet och behovet av vård inom psykiatri ökat efter pandemin. Detta vill vi i Vänsterpartiet lyfta upp på dagordningen.

Offentlig drift

Det finns ett egenvärde med att bedriva vård i egen regi, under demokratisk styrning. Det ger oss bättre förutsättningar att möta vårdbehoven i hela länet och gör att vi står starkare vid kriser. Dessutom är en skattefinansierad vård en mer kostnadseffektiv vård. Varje skattekrona ska göra nytta i regionens verksamhet. Det är ett enormt resursslöseri att låta skattepengar försvinna som vinster för privata vårdgivare och riskkapitalbolag. Regionen har som sjukvårdshuvudman det slutgiltiga ansvaret för sjukvården. Detta innebär att vi måste ha en beredskap när privata utförare avvecklar sin verksamhet. Vi är kritiska till att vårdcentraler har lagts ut på intraprenad vilket visar som ett försteg till att kunna privatisera verksamheten. Vi vill istället se en sammanhållen hälso- och sjukvård som finansieras solidariskt och styrs demokratiskt. Idag är primärvårdsprogrammet den politiska styrningen vi har. Det kan konstateras att primärvårdsprogrammet genom sin utformning och sina krav måste vara en garant för jämlikhet och att det är patienternas behov och inte vårdgivarnas vinstbehov som styr.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland utreder läkemedelsförsörjning i egen drift.

Att Region Västmanland alltid prövar offentlig drift i första hand vid etablering av nya vårdenheter.

Sjukförsäkringar skapar VIP-köer

Idag ser vi en utveckling där fler personer tecknar privata sjukförsäkringar. Detta har blivit allt vanligare som personalförmån på arbetet och syftar till att kunna få snabbare vård utanför den offentliga vårdens behovsprövning. Att sjukförsäkringspatienter går före i vårdkön är ett tydligt brott mot hälso- och sjukvårdslagen. Region Västmanland måste därför aktivt arbeta för att begränsa och på sikt stoppa denna separata VIP-kö till hälso- och sjukvården. Region Västmanland ska därför lyfta detta på nationell nivå med målet att få till en lagändring på området. På regional nivå ska Region Västmanland utreda ersättningssystemet till privata utförare. Syftet är att undersöka om privata utförares ersättning också täcker upp kostnader för att ta emot sjukförsäkringspatienter. Region Västmanland ska tydligt särskilja ersättningen för den offentligt finansierade primärvården och sjukförsäkringspatienter. Hyres-, lönekostnader och andra ersättningar ska inte få användas för att skapa en separat kö till hälso- och sjukvården i Västmanland.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland säkerställer att offentlig finansiering inte bekostar en separat VIP-kö för sjukförsäkringspatienter.

Att Region Västmanland inte skriver avtal med privata utförare på Vårdcentraler med parallella verksamheter.

Psykisk hälsa och ohälsa

En behovsstyrd verksamhet styr insatserna dit de gör störst nytta. Det är viktigt med en verksamhet som är förebyggande och riktar sig särskilt till barn och ungdomar. Tidiga insatser och ett folkhälsoperspektiv ska genomsyra regionens arbete samt samverkan med kommuner och andra aktörer. Fortsatta strategier behövs för att stärka samverkan mellan regionen och kommunerna. Arbetet kan dock inte avgränsas till gemensamma strategidokument.

Barn- och Ungdomspsykiatri, BUP, behöver extra medel för att förflytta kompetens ut i kommunerna genom samverkan med elevhälsan och ungdomsmottagningarna. Kompetens från BUP som arbetar tillsammans med kommunerna skapar en bättre samverkan som leder till att barn och unga kommer till rätt vårdnivå.

Även Vuxenpsykiatri är hårt ansatt av ökat vårdbehov och behöver stärkas för att klara sitt uppdrag. Det är viktigt att BUP tillsammans med VUP säkerställer en smidig övergång från barn- till vuxenvård.

Det är inte bara unga som drabbas av psykisk ohälsa. Tecknen på psykisk ohälsa ser inte alltid likadana ut och påverkas av samhällets normer. Mäns psykiska ohälsa tar sig ofta uttryck på andra sätt än kvinnors. Detta leder till att män med psykisk problematik ofta missas av vården. Män med psykisk ohälsa riskerar att agera aggressivt, dels mot sig själva, dels mot personer i sin närhet och samhället i stort. Region Västmanland behöver arbeta med jämställdhetsintegrering för att fånga upp både män och kvinnor som lever med psykisk ohälsa.

Regionen arbetar redan idag med det mobila teamet. För att stärka det arbetet och arbetet mot psykisk ohälsa bör regionen också stärka det mobila teamet med psykiatrisk kompetens. På flera orter finns också en så kallad "psykakutbil" för att under dygnets svåra timmar garantera ett bra omhändertagande av människor med svåra psykiska tillstånd. I Västmanland är det dyrt att bemanna en sådan bil jämfört med de ytterst få uttryckningar som förväntas göras. Därför bör regionen komplettera "MOFFA", den mobila familjeläkaren med psykiatrisk kompetens. På så sätt kan vi erbjuda rätt vård även till personer med akuta psykiska tillstånd.

Vänsterpartiet vill också införa satsningen PEER-support i Västmanland. PEER-support innebär att personer med egen erfarenhet av psykisk sjukdom anställs och bidrar med sin kompetens i verksamheten. Detta har visat sig vara mycket värdefullt för verksamhetens utveckling i regioner där projektet prövats.

Inom rättspsykiatri ska man kunna vårdas på olika vårdnivåer. Idag saknar dock regionen klass 3 vårdplatser. Vi vill inom rättspsykiatri inrätta klass 3-platser för att alla ska kunna vårdas på rätt nivå. Rättspsykiatrisk och annan psykiatrisk tvångsvård ska vara avgiftsfri.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland avsätter 15 miljoner över 2023–2025 för samverkan mellan BUP och kommunerna.

Att Region Västmanland satsar totalt 12 miljoner på PEER-support, brukarinflytande och MOFFA över 2023–2025.

Att Region Västmanland utvecklar arbetet med självhjälpsgrupperna och avsätter 3 miljoner under planperioden.

Att Region Västmanland följer upp resultaten av ”Liv och hälsa” samt ”Liv och hälsa Ung” för att kunna rikta insatser dit behovet är som störst.

Att Region Västmanland bibehåller och på sikt utökar antalet självinläggningsplatser inom vuxenpsykiatri.

Att Region Västmanland bygger ut rättspsykiatri med klass 3-platser.

Att Region Västmanland arbetar med jämställdhetsintegrering för att fånga upp både mäns och kvinnors psykiska ohälsa.

Att Region Västmanland utreder avgiftsfri tvångsvård.

Jämlik vård

Region Västmanland ska präglas av en rättvis vård och hälsa och behöver därför ta ett samlat grepp för att utjämna det ojämlika hälsoläget. Region Västmanland ska ha en samlad strategi för rättvis etablering av primärvården i hela länet.

Vårdval och den fria etableringsrätten motverkar en rättvis vård och hälsa i hela länet. Det är idag mer lönsamt att starta vårdcentraler i välbärgade områden där människor är friskare. Ersättningssystemet behöver kompensera fullt ut för hur sjuka människor faktiskt är och för de socioekonomiska faktorer som påverkar vårdbehovet. Etablering av vårdcentraler ska även ske i socioekonomiskt utsatta områden med stor vårdtyngd.

Tolkanvändningen påverkar såväl ekonomiskt som i ökad tidsåtgång i patientkontakter. Detta ska Region Västmanland motverka genom att göra en översyn av ersättningssystemet. Socioekonomiska faktorer bör i högre grad kompenseras. Särskilt bör regionen ta ansvar för de som står långt ifrån vården. Vi vill därför satsa extra medel på tillnyktringsenheten. Alla har rätt till ett värdigt bemötande av vården. Detsamma gäller för injicerande narkomaner som genom lågtröskelmottagningen kan erbjudas den vård man har rätt till. Dessa två verksamheter måste starta senast under 2023.

Stärkt primärvård/nära vård

Tillsammans med en jämlik etablering av vårdcentraler i hela länet och stärkta hälsocenter ska Nära vård avlasta sjukhusvården. Nära vård innebär att mer resurser ska läggas tidigare i vårdkedjan. En avgiftsfri primärvård kan bidra ytterligare till att minska trycket längre upp i vårdkedjan. Vänsterpartiets målbild om avgiftsfri primärvård läggs alltid i vågskålen till förmån för att motverka höjningar och minska avgifter. Vänsterpartiet vill införa hälsoundersökningar för 40-åringar under planperioden.

Inriktningen att så många som möjligt ska färdigbehandlas inom primärvården har varit gällande över lång tid. Dock har det inte skett några reella ekonomiska satsningar för att stärka primärvården. Genom att öronmärka medel till "Vårdval/primärvården" finns möjligheter att öka ersättningar till vårdcentraler utanför sjukhusorterna, för att stärka bland annat barnmorskeverksamheten.

Jämställd vård

Vänsterpartiet vill bygga en kvinnovård för framtiden. En viktig grund för en jämställd vård är att kvinnovården får tillräckligt med resurser. Det är viktigt att både gravida och födande kan få det bästa stödet, men också att patienter som är i behov av vård och behandling för sjukdomar som drabbar kvinnor ska kunna få det. Kvinnors hälsa har historiskt underprioriterats och detta måste förändras. Varje födande ska ha rätt till en barnmorska i det aktiva förlossningsarbetet.

Ungefär halva befolkningen menstruerar. Vänsterpartiet vill att mensskydd ska finnas tillgängligt för personal och övriga som besöker regionens lokaler. Att ha tillgång till mensskydd är en hygienfråga och ett sätt att förebygga sjukdomar.

Våld mot kvinnor är ett av våra stora folkhälsoproblem. För sjukvårdens del handlar kampen mot våldet om stöd till våldsutsatta och anhöriga samt om utökad kompetens inom hela sjukvården rörande signaler kring våld och psykologiskt stöd. Ett nära samarbete mellan Regionen, kommunerna och fristående aktörer kan vara livsavgörande och bör säkras. Kommersiell sexuell exploatering – köp av sexuella tjänster – är en del av det sexuella våld som riktas mot kvinnor, men även män och hbtqi-personer. Region Västmanland behöver ta ett ansvar för dem som utsätts genom att utreda förutsättningarna för en MIKA-mottagning, genom kartläggning av förekomsten samt genom utbildning och systematiskt arbete med attityder.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland har en samlad strategi för etablering av vårdcentraler i hela länet.

Att Region Västmanland använder förstärkningen av primärvården för att skapa bättre förutsättningar för vårdcentraler utanför sjukhusorterna.

Att Region Västmanland avsätter 27 miljoner för att starta tillnyktringsenheten över 2023–2025.

Att Region Västmanland avsätter 4 miljoner per år för att starta lågtröskelmottagningen, senast 2023.

Att Region Västmanland utvecklar hälsocenter som en del av det förebyggande arbetet med 3 miljoner per år under planperioden.

Att Region Västmanland organiserar mödra- och barnhälsovården så att det finns tillgång till barnmorskor i hela länet hela året.

Att Region Västmanland garanterar fast vårdkontakt till de som är listade.

Att Region Västmanland tillsammans med Västerås stad utreder förutsättningarna för att starta och driva en MIKA-mottagning för de som behöver vård till följd av kommersiell sexuell exploatering.

Att Region Västmanland tillhandahåller mensskydd i sina verksamhetslokaler

Att Region Västmanland erbjuder hälsoundersökningar till 40-åringar och avsätter 6,7 miljoner under planperioden.

Samverkan och tillgänglighet

Det ska vara lätt att komma i kontakt med primärvården. Väntetiderna får inte vara så långa att patienterna vänder sig till en annan vårdnivå. Därför måste det också finnas vårdcentraler i hela länet och regionen måste ta ansvar för planeringen, och placeringen, av dessa. Det behövs även en eller flera digitala vårdcentraler i egen regi.

Samverkan mellan alla vårdgivande instanser måste förbättras. Det måste vara sömlösa övergångar mellan olika verksamheter internt och externt. Ingen får falla mellan stolarna, det måste finnas tydliga rutiner för överlämning och kontaktytor mellan primärvård, sjukhus, psykiatri och kommuner.

Den som är i kontakt med vården ska inte behöva ansvara för kontakten mellan äldreboende, vårdcentral, elevhälsa och sjukhusvården. Därför behöver vi vård i egen regi, men också en gränsöverskridande vård inom offentlig verksamhet. Det är en förutsättning för att man ska känna sig trygg i kontakten med vården och leder till en mer jämlik vård. För att uppnå detta behöver vi tydligare uppdragsbeskrivningar med en klar ansvarsfördelning.

Regionen har ett särskilt ansvar att arbeta gentemot de fem nationella minoriteterna och minoritetsspråken. Alla har rätt till att få information på sitt eget språk. Region Västmanland är ett finskt förvaltningsområde. Vänsterpartiet vill också bibehålla den finskspråkiga mottagningen i Fagersta som är länsövergripande. Regionen är den största ägaren av tolkservice och vi vill att regionen ser till att utveckla verksamheten så att tolktjänster också kan erbjudas digitalt.

Sverige har tydliga lagar på området tillgänglighet för människor med funktionsnedsättning.

Regionen ansvarar för den digitala och fysiska tillgängligheten inom de verksamheter den styr över. En helhetsöversyn behöver göras i all verksamhet gällande digitala tjänster och den fysiska tillgängligheten för att göra det möjligt för människor med funktionsnedsättning att få vård på sina villkor.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland tillser att det finns en digital väg in till varje vårdenhets som ett komplement till fysiska besök eller telefonkontakt.

Att Region Västmanland gör en översyn av hur tillgängliga material och tjänster egentligen är på olika språk.

Att Region Västmanland tillser att all kommunikation, alla digitala tjänster och den fysiska miljön inom vården ska vara tillgängliga och användbara för människor med funktionsnedsättning i linje med befintlig lagstiftning och standard på området.

Tandvården

Efter att tandvården avreglerades har avgifterna stigit. Det gör att många idag avstår från att besöka tandvården, av ekonomiska skäl. Vi vill därför att regionen ska vara restriktiva med prishöjningar inom Folktandvården. De som drabbas hårdast är de som har det svårt ekonomiskt och trots att tandvården för barn är gratis påverkas barnens tandhälsa av föräldrarnas klasstillhörighet. Som en del i att stärka barnens tandhälsa vill vi införa ett pilotprojekt med tandvårdsinformation kombinerat med regelbunden fluorsköljning i skolan med start i socioekonomiskt utsatta områden.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland inför pilotprojekt med tandvårdsinformation och fluorsköljning i skolan.

Att Region Västmanland ska vara restriktiva med prishöjningar inom Folktandvården.

En attraktiv och utvecklande arbetsplats - ger stolta och engagerade medarbetare

Nuläge

Regionens verksamhet pågår dygnet runt året runt och är nödvändig för ett fungerande samhälle. Där hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, regional utveckling och kultur fungerar är samhället starkt och inkluderande. För att detta ska uppnås måste vi ha arbetsplatser med personal som orkar och ser arbetet som meningsfullt.

En av regionens största utmaningar är kompetensförsörjning. Det kräver ett systematiskt och långsiktigt arbete med att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla rätt kompetenser utifrån regionens samlade behov och förutsättningar. Samtidigt måste vi säkra en hållbar arbetsmiljö för medarbetarna.

Det är viktigt att Region Västmanland arbetar med en rekrytering fri från diskriminering. Region Västmanland behöver människor med olika kompetens, erfarenhet och bakgrund.

Fortsatt har Region Västmanland stora problem med höga kostnader för hyrpersonal. Verksamhet som är beroende av hyrpersonal skapar också osäkerhet för de egna medarbetarna. Region Västmanland behöver bryta beroendet av bemanningsföretagen och skapa en attraktiv arbetsplats med inflytande för personalen.

Hög sjukfrånvaro är fortfarande ett problem, även om läget skiljer sig inom regionens verksamheter. Under Covid 19-pandemin avskaffades tillfälligt karensavdraget vilket förmodligen har bidragit till att sjuknärvaron i Regionens verksamheter har minskat. Vi ser positivt på det och vill på sikt ta bort karensavdraget för regionens anställda. I efterdyningarna av Covid 19-pandemin finns en stor risk för att den psykiska ohälsan även bland personalen ökar och ställer höga krav på Region Västmanland som arbetsgivare.

Egen personal framför hyrpersonal

Bara genom att skapa bra arbetsplatser, med hållbar och självständig bemanning och personal som väljer att stanna och utvecklas, kan beroendet av bemanningsföretag brytas. När hyrpersonal får möjligheten att välja när de själva vill arbeta och i vilken omfattning och dessutom får mycket högre lön, ökar belastningen på den ordinarie personalen, vilket är ohållbart i längden. Kampen mot bemanningsföretag är inte bara en regional angelägenhet utan måste fortsätta genom att arbeta fram nationella riktlinjer kring upphandling av hyrpersonal. Detta är ett första steg mot ett oberoende av hyrpersonal.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland utreder möjligheten att på sikt ta bort karensavdraget för regionens anställda.

Arbets tid och löner

Regionen ska satsa på den egna personalen. De ska prioriteras när det gäller scheman och ges möjlighet att stanna kvar på en arbetsplats över tid, där utvecklande av arbetsplatsen och den egna yrkesrollen ska premieras. Byte av arbetsplats för att höja den egna lönen ska inte vara nödvändigt. Lönesättning är viktigt och vi ska ha en bra löneutveckling för vår personal, vi anser dock inte att lönespridning är lösningen. Vi vill lyfta upp och hålla ihop lönesättningen generellt.

Tillsvidareanställning med heltid som grund ska vara norm. Vid tillämpning av provanställning ska det leda till en trygg tillsvidareanställning på heltid.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland i större utsträckning erbjuder personalen möjlighet att själva bestämma förläggningen av sin arbetstid, så kallad självständig bemanning.

Arbets tidsförkortning

Pilotprojekt med kortare arbetstid har visat sig leda till friskare medarbetare och bättre arbetsklimate. I förlängningen ger det högre patientsäkerhet. Vi vill att 6-timmars arbetsdag med bibehållen lön provas inom Kommunals och Vårdförbundets avtalsområde och vi föreslår en satsning på 6 miljoner som fördelas över 2023–2025.

En annan modell för arbetstidsreducering ska provas för äldre personal ”80-90-100” som innebär att personal som fyllt 62 år kan få gå ner till 80 procent av arbetstid men behålla 90 procent av lönen under de sista åren på jobbet. Samtidigt fortsätter arbetsgivaren att betala in tjänstepension på 100 procent.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland startar ett pilotprojekt med 6 timmars arbetsdag inom Vårdförbundets och kommunals avtalsområde.

Att Region Västmanland prövar arbetstidsmodellen ”80-90-100” inom kommunals avtalsområde. Vi avsätter i vår budget 24 miljoner 2023–2025 för pilotprojekt med reducerad arbetstid enligt ovan.

Inflytande och utveckling

Region Västmanland ska vara en arbetsgivare med arbetsplatser som präglas av personalens inflytande och av att kunna påverka sin arbetssituation. Där ska möjligheter finnas att tillsammans med andra utvecklas i sin yrkesroll och skapa arbetsplatser där man upplever att man blir lyssnad på. Regionen ska spegla det samhälle vi finns i, därför bör personalens sammansättning präglas av mångfald.

Personalens önskemål och framtidens krav måste bemötas med lyhördhet och innovativa lösningar. Orsaker till hög personalomsättning och höga sjuktaleska kartläggas och åtgärdas. Närvarande och kompetenta chefer har betydelse för hur arbetsplatsen fungerar.

Alla chefer ska ha den utbildning som krävs för att kunna leda arbetet. Även andra yrkeskategorier ska ges möjlighet till att gå kurser och vidareutbildningar. Utbildning med bibehållen lön ska vara möjligt.

Att följa arbetsrätt och kollektivavtalska vara en självklarhet. Regionen ska lita på sin personal och måna om deras integritet och kunskap. Möjligheten att forska och att utveckla sina idéer ska uppmuntras och underlättas.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland utvecklar personalens möjligheter till vidareutbildning med bibehållen lön.

Att Region Västmanland aktivt kortar vägen in för de som har utländska vårdutbildningar.

Återhämtning/Arbetsmiljö

En bra arbetsgivare tar hand om sin personal och skapar möjlighet för vila och återhämtning. Personalen behöver få inflytande över schemaläggning och vara med och utveckla sin arbetsplats. Ett sådant arbetsklimat skapas när arbetsplatsen har tillräckliga resurser och har tillräcklig bemanning. Detta arbete är alltid viktigt, men extra viktigt efter en kris. Därför är det särskilt viktigt att personalen erbjuds krishantering för att bearbeta trauman som uppstått under Covid-19-pandemin. De som har burit oss genom krisen måste få tillfälle till vila och återhämtning, men också att få prata med någon om det som har hänt. Därför säger Vänsterpartiet också stopp till ytterligare effektiviseringskrav på en redan ansträngd verksamhet.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland erbjuder personalen krishantering i spåren av Covid-19-pandemin och att totalt 6 miljoner fördelat över 2023–2025 läggs på personalens rehabilitering.

Att Region Västmanland utreder hur möjligheten till återhämtning och ledighet har sett ut inom verksamheterna.

En effektiv verksamhet av god kvalitet

Klimaträttvisa

Klimatkrisen är vår tids ödesfråga. Internationellt, nationellt, regionalt och kommunalt måste frågan behandlas som just en ödesfråga. Region Västmanland måste ta sitt fulla ansvar för att möta de utmaningar som regionen och resten av världen står inför och vara i framkant med en miljö- och klimatpolitik som är hållbar för framtida generationer. Klimatfrågan är en klassfråga där de rikaste står för majoriteten av utsläppen. På regional nivå ska Region Västmanland ta ansvar för att skapa jämlika möjligheter att bo, resa och verka i alla länets kommuner. Kollektivtrafik, bredbandsuppkopplingar och annan infrastruktur måste fungera för alla invånare oavsett var i länet man bor och för att det ska fungera så måste samhället ta ekonomiskt ansvar.

Regionen måste omgående utlysa klimatnödläge och göra en översyn av sin påverkan på klimatet med målet att regionen ska bli klimatpositiv. Regionen ska ta fram en koldioxidbudget i syfte att kontinuerligt mäta regionens klimatavtryck. Det behövs en enorm förändring för att visa nå FN:s klimatmål i Agenda 2030. Därför måste hållbarhet vara prioriterat i alla verksamheter och vid alla upphandlingar och inköp.

Region Västmanland ska alltid prioritera miljömässigt hållbara transportmedel och medverka till att koldioxidutsläppen minskar.

Vi föreslår att Region Västmanland gör en översyn av läkemedelsförskrivningen i hela regionen vad gäller miljö- och klimatpåverkan samt undersöker möjligheter till ökad självförsörjning av energi genom solceller på eller intill byggnader i hela regionen.

Det finns många möjligheter att ta tillvara på och att omvandla restprodukter från en verksamhet till en annan och cirkulära materialflöden behövs utvecklas än mer.

Länet behöver en krisberedskap att lita på oavsett det gäller skogsbränder, pandemier eller andra kriser. Det innebär att Region Västmanland ska ta samhälleligt ansvar för frågor som till exempel lagerhållning i samråd med Myndigheten för samhällsberedskap, MSB, och bidrar till att länet är rätt rustat vid krisituationer.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland utlyser klimatnödläge.

Att Region Västmanland tar fram och antar en koldioxidbudget för att kontinuerligt mäta regionens klimatavtryck.

Att Region Västmanland gör en översyn av läkemedelsförskrivningen i hela regionen vad gäller miljö- och klimatpåverkan.

Att Region Västmanland undersöker möjligheter till ökad självförsörjning av energi genom solceller i eller intill alla regionens verksamhetsfastigheter.

Att Region Västmanland i samråd med MSB bidrar till länets krisberedskap.

Samverkan

För att öka tillgängligheten inom hälso- och sjukvården krävs en god samverkan mellan olika instanser och mellan kommuner, regionen och andra aktörer. Regionens verksamhet överlappar andra områden både geografiskt och organisatoriskt och kräver därför en förbättrad samverkan. Det är genom samverkan, inte konkurrens som vi bygger ett samhälle som håller ihop.

Konkurrens, oavsett om det rör sig mellan regioner eller mellan offentliga och privata aktörer, bör inte vara drivkraften i offentlig verksamhet. Det riskerar att leda till sämre kommunikation och att bra idéer stannar kvar som affärshemligheter. Om utvecklingen och innovationer kan delas skapas bättre förutsättningar för människor att ta del av en god vård och service. Därför vill vi se att regionen i större omfattning driver sin verksamhet i egen regi. Det ger oss bättre förutsättningar för samverkan med kommuner och andra regioner.

En hälso- och sjukvård med hög kvalitet kräver samverkan mellan regionerna. För att bibehålla en hög kompetens inom varje medicinskt område ska regionerna fokusera på sina styrkor. Det innebär att viss specialistvård sker inom Region Västmanland och att vi samverkar kring annan specialistvård med andra regioner. På detta område finns en stor utvecklingspotential som på sikt kan leda till både högre kvalitet och minskade kostnader.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland fördjupar samverkan kring vård som behövs sällan, till exempel operationer, med närliggande regioner.

New public management och Just in time

Offentlig såväl som privat verksamhet inom välfärden har sedan 90-talet börjat snegla på olika marknadsmodeller för att effektivisera sin verksamhet. New public management är en företagsmodell och ekonomisk teori där varje del av en verksamhet ska drivas som ett företag och där lönsamheten står i centrum. Varje del av verksamheten ska då vara mätbar, oavsett om det rör sig om en bandagering, ett blodprov eller tiden mellan terapeutsamtalen. Regionens lager för sjukvårdsmaterial har under de senaste åren nedmonterats. Enligt företagsmodeller som Just in time har Regionen istället infört modeller där inget material ska beställas innan det finns en efterfrågan. Dessa marknadsmodeller lämpar sig inte inom vår välfärd, vilket har blivit extra tydligt under Covid 19-pandemin där regionen saknar viktig skyddsutrustning.

Behov, professionalism och kvalitet ska vara ledord för en bra välfärd.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland upprättar egna lager av sjukvårdsmaterial och säkerställer att vi har en tillräcklig beredskap.

Att Region Västmanland stegvis går ifrån New public management som styrmodell.

Digitalisering

Den fortsatta digitaliseringen kan underlätta kontakten med Regionen för många människor men måste utformas för att underlätta för personal och mottagare av vård. Digitaliseringen ska underlätta för personalen snarare än att öka administrationen. För att digitaliseringen ska fungera på detta sätt måste kravbilden vara tydlig och framtagen i samråd med den personal som ska arbeta i systemen.

Framför allt tror vi att digitaliseringen kan underlätta kontakten som människor har med Regionen, därför är det också viktigt att våra digitala tjänster utformas tillgängligt. Även digitala tjänster måste vara tillgängliga för människor med funktionsnedsättning eller för de som inte har svenska som modersmål.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland fortsätter utveckla möjligheten till digitala kontakter med vården som komplement till övriga vården.

HBTQIA+

Regionen bör fortsätta kompetensutvecklingen för grundläggande HBTQIA+-kompetens för att förbättra bemötandet av och arbetsmiljön för HBTQIA+-personer. Förkortningen står för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queerpersoner, intersexpersoner och asexuella. HBTQIA+personer löper större risk att drabbas av olika former av ohälsa än den övriga befolkningen. Hur personal bemöter sina besökare är avgörande för hur vården blir. HBTQIA+-personer har ofta dåliga erfarenheter av heteronormativt bemötande från vårdpersonal, vilket gör att många undviker att söka vårdkontakt.

Transpersoner som grupp lever med stor utsatthet och har hög sannolikhet jämfört med övriga befolkningen att drabbas av psykisk ohälsa såsom ångest, depressioner och suicidtankar. Den könsbekräftande vården behöver ses över, gärna i samverkan med transpersoner själva. Medarbetare som är HBTQIA+-personer ska känna sig trygga med att vara sig själv på jobbet; att i fikarummet kunna prata om sin partner och vad som gjorts tillsammans under helgen, till exempel, bidrar till en god arbetsmiljö. Vänsterpartiet anser att det är av yttersta vikt att HBTQ-diplomeringen äntligen får ta fart, men poängterar att det är av vikt att diplomet inte blir en slutstation. Arbetet med inkludering är ständigt pågående och ska beaktas och fortgå i alla led och regionala verksamheter.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland intensifierar arbetet med HBTQ-diplomering samt övrig kompetensutveckling inom området HBTQIA+.

Att en övergripande strategi för hur Region Västmanland ska arbeta med HBTQIA+-personers hälsa upprättas.

Att en plan för hur könsbekräftande vård ska se ut, hur remiss ska skrivas och vilket stöd som ska ges av Region Västmanland före, under och efter könskorrigering behandling upprättas.
Att ett dialogforum för HBTQIA+-personer och -organisationer inrättas.

En rättvis regional utveckling

Nuläge

Region Västmanland är en region med både stad och landsbygd, för att hela Västmanland ska leva behöver vi garantera människors rätt till delaktighet och inflytande i hela länet. Den service som erbjuds av offentliga och kommersiella utförare ska vara tillgänglig för alla. Det är speciellt viktigt att säkerställa att tillgängligheten till service och tjänster också innefattar landsbygd. Tillgänglighet är ett brett begrepp och omfattar allt från kultur till kollektivtrafik och hälso- och sjukvård. All verksamhet som finansieras med regionala medel ska vara inkluderande, vilket innebär att miljöer och verksamheter fungerar för alla.

Kollektivtrafik

Infrastrukturen behöver utvecklas i hela länet, exempelvis en tillgänglig och pålitlig kollektivtrafik som på sikt bör bli avgiftsfri. Turer och linjestäckningar ska anpassas till invånarnas behov av resor till jobb, skola och nöjen. Vår förhoppning är att det återigen kommer statliga medel för att regionerna ska kunna erbjuda sommarlovskort i kollektivtrafiken för skolungdomar och att dessa medel permanentas. I så fall bör det även gälla den särskilda kollektivtrafiken och på tåg. Det finns en risk att de statliga medlen som ska täcka upp för förlorade biljettintäkter i kollektivtrafik i sviterna av Covid-19-pandemin inte blir tillräckliga. Här behövs en beredskap från regionen för att kollektivtrafiken ska fungera även efter pandemin.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland fasar ut fossildrivna fordon under planperioden.

Att Region Västmanland enbart köper in fossilfria fordon.

Att Region Västmanland håller nere avgifterna i kollektivtrafiken.

Att Region Västmanland tillser att kollektivtrafiken blir tillgänglig och att alla linjer har fungerande hållplatsutrop.

Infrastruktur och bredband

Tillgången till bredband ska vara jämlik i länet. Så länge marknadskrafterna får styra var det är lönsamt att införa snabbt bredband kommer stora delar av befolkningen inte att få samma förutsättningar. Vi menar att bredband är att betrakta som lika nödvändig infrastruktur som vägar, kollektivtrafik eller sophämtning, och att det offentliga måste ta ett större ansvar för detta. Därför ska Region Västmanland också ta ett ekonomiskt ansvar för utbyggnaden av fibernätverk och för att genomföra detta vill vi utreda möjligheten att inrätta en bredbandsfond tillsammans med kommunerna.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland utreder möjligheten av att tillskapa en bredbandsfond tillsammans med länets kommuner och för detta avsätter vi 0,5 miljoner 2023.

Folkbildning

Folkbildningen, det vill säga studieförbund och folkhögskolor, är en unik studieform som ger möjlighet till kunskapsinhämtning utan betyg och konkurrens. Folkbildningen är demokratibefrämjande och är en ickekommersiell arena för möten, kulturutövning, mångfald och integration. Den bidrar på ett betydande sätt till att höja utbildnings- och bildningsnivån i länet och därför är det avgörande att Region Västmanland aktivt fortsätter att utveckla stödet till folkbildningen.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland aktivt utvecklar stödet till folkbildningen, bland annat för att höja bildningsnivån och möjliggöra för att komma tillbaka i jobb eller studier.

Kultur och ideell sektor

Att utöva och uppleva kultur är att vara människa. Att vi är kulturutövare är grunden för att bygga fungerande gemenskaper. Kultur behövs i ett öppet och demokratiskt samhälle och påverkar inte bara individen utan även samhällsutvecklingen. Vårt gemensamma kulturarv är präglad av influenser från hela världen. Att ta del av och utöva kultur påskyndar integrationen i samhället. Läns museet, länsmusiken och Västmanlands teater finns för alla i länet och måste garanteras en framtid. Vänsterpartiet vill se en levande kultur i hela länet och detta kan endast ske i samverkan med kommunerna som tillsammans med regionen skapar den regionala kulturplanen. Vi vill utreda huvudmannaskapet för Västmanlands teater och Västmanlandsmusiken för att ge verksamheterna direktiv och ekonomi för att över tid kunna utvecklas positivt. Kultur i vården ska finnas då det bland annat påverkar rehabilitering positivt.

Författare, konstnärer, musiker och journalister spelar en central roll i alla demokratiprocesser med sitt skapande och är ofta de första som tystas av makten. Vänsterpartiet vill att Region Västmanland ansluter sig till International Cities of Refuge Network, ICORN, och dess Fristadsprogram för att på så sätt kunna erbjuda en fristad för förföljda kulturarbetare. Samverkan med en eller flera av länets kommuner bör utredas i sammanhanget.

Till kulturen bör också föreningsliv i olika former räknas in. Idrottsföreningar, studieförbund, hembygdsföreningar med flera har en viktig demokratisk funktion och ska stödjas. Bidragen till föreningarna och hur de utformas ska göra det möjligt för alla att delta. Särskilt viktigt är det att unga fortsätter vara fysiskt aktiva genom föreningslivet. Människor med funktionsnedsättningar ska också ha möjlighet till ett idrottsliv utifrån sina egna förutsättningar. De regionala bidrag som finns bör också riktas särskilt till de som har verksamhet för barn över 11 år,

en ålder där många barn slutar idrotta på grund av till exempel elitsatsningar eller ökad träningsmängd. Entrén till länsmuseet ska vara fri.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland utreder huvudmannaskapet för Västmanlands teater och Västmanlandsmusiken.

Att Region Västmanland utreder hur bidragssystemet för föreningar kan anpassas för att hålla barn och ungdomar kvar längre inom idrotten.

Att Region Västmanland blir medlem i ICORN och ansluter sig till Fristadsprogrammet.

Att Region Västmanland utreder samverkan kring fristadsfrågan med en eller flera kommuner i länet.

Regional utveckling

Förutsättningarna för arbetstillfällen i hela Västmanland ska främjas bland annat genom att aktivt stötta småföretagande och kooperativt företagande utan vinstintressen. I dialog med de företagsfrämjande organisationer som regionen ger bidrag till ska det finnas tydliga krav på ett jämlikt och jämställt förhållningssätt, och på samverkan mellan aktörer. Regionen tar ansvar för de som står långt ifrån arbetsmarknaden genom att medverka i samordningsförbunden, men egna insatser för dessa grupper behöver också ökas.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland tar ansvar för att anställa fler personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Att Region Västmanland utvecklar samarbeten med icke vinstdrivande företag.

Att Region Västmanland fortsätter ha ett aktivt delägarskap i Almi.

Att Region Västmanland använder sig av reserverade/riktade upphandlingar för att kunna få in non profit verksamheter och sociala företag vid upphandlingar.

En stark och uthållig ekonomi

Nuläge

Region Västmanland har ansvar för att hantera och förvalta de skattemedel som ska svara för de krav som ställs i hälso- och sjukvårdslagen. Patienternas rätt att söka vård i andra län innebär att vården är svårare att planera och styra än tidigare.

Region Västmanlands ekonomiska läge är oerhört allvarligt och vi behöver komma till bukt med det. Byggnation av nya sjukhusbyggnader behöver finansieras, men inte med konsekvenserna att hälso- och sjukvården tvingas till nedskärningar i ett redan ansträngt läge.

Diverse sparprogram har prövats genom åren, senast ekonomi i balans, men inget har kommit till rätta med obalansen. Ytterligare sparkrav riskerar att påverka patientsäkerheten, bromsa vårdutvecklingen och ge personalen som redan går på knäna ännu mer att göra. Det är inte ett ansvarsfullt sätt att hantera ekonomin.

Skattehöjning

I stället för sparprogram och ransoneringar inom vården föreslår Vänsterpartiet en skattehöjning på 15 öre från och med 2023. Den ökade finansieringen ger oss möjlighet att satsa på personalen i form av arbetstidsförkortning samt öka det förebyggande arbetet mot psykisk ohälsa. På sikt innebär sådana satsningar minskade kostnader längre upp i vårdkedjan.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland höjer regionskatten med 15 öre från och med 2023.

Att Region Västmanland säger nej till nedskärningar och ransoneringar i hälso- och sjukvården.

Att Region Västmanland utvecklar arbetet med jämställdhetsbudgetering och avsätter 1,5 miljoner under 2023–2025.

Sänkta politikerarvoden

När Region Västmanland står inför en tuff ekonomisk situation behöver politiken visa vägen. Personalen i regionen har burit verksamheten under normalläge såväl som i kris och vi vill därför satsa på personalen på bekostnad av politikerna. Därför föreslår vi en sänkning av politikerarvodena. Det är inte rimligt att Region Västmanland kräver effektiviseringar i verksamheten samtidigt som politikernas arvoden är dubbelt så höga som medelinkomsten i Västmanland. Sammantaget blir reduceringarna 24,5 miljoner 2023–2025. En sådan sänkning kan bland annat bidra till finansiering av arbetstidsförkortning och inrättandet av en lågtröskelmottagning.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland sänker politikerarvodet, vilket frigör 24,5 miljoner 2023–2025.

Patientlagen och nätdoktorer

Räkningen för vård i andra regioner eller för nätläkare kommer alltid till regionen där patienten är skriven. Bara utbetalningarna till Kry kostar regionen tiotals miljoner årligen, pengar som hade behövts till att genomföra Region Västmanlands uppdrag. Rätten att söka vård i andra regioner eller via nätdoktorer är ibland en fördel för patienterna, men det finns inte alltid en koppling mellan efterfrågan och behov. Regionerna har dock ett särskilt ansvar för att Hälso- och sjukvårdslagen följs och Patientlagen och möjligheten att söka vård i andra län eller via nätdoktorer försvårar detta arbete. Vi behöver mer samverkan mellan regioner kring sällanvården för att hålla hög kvalitet i specialistvården och beta av köerna som bildats under pandemin.

Vänsterpartiet vill:

Att Region Västmanland aktivt arbetar tillsammans med staten och SKR för att stoppa de kostsamma utbetalningarna till nätdoktorerna.

Förslag investeringsramar				
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Inventarier och utrustning	289	226	221	220
Byggnadsinvesteringar	762	839	1004	1 530
varav akutsjukhus Västerås	371	560	685	1 407
varav ny sjukvårdsbyggnad Sala	67	0	0	0
Investeringar totalt	1 050	1 065	1 225	1 750
Förslag låneramar				
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Ram 2022	Behov 2023	Behov 2024	Behov 2025
Bankkontokredit	1 000	1 000	1 000	1 000
Låneram	400	1 050	1 050	1 050
Totalt	1 400	2 050	2 050	2 050
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Ram 2022	Behov 2023	Behov 2024	Behov 2025
Lån			150	700
Säkerhetsmarginal	400	1 050	900	350
Låneram	400	1 050	1 050	1 050

Resultat					
	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2021	2022	2023	2024	2025
Verksamhetens intäkter	2 515	1 780	1 833	1 888	1 945
Verksamhetens kostnader	-11 194	-10 582	-11 224	-11 670	-11 928
Avskrivningar	-328	-362	-384	-402	-456
Verksamhetens Nettokostnader	-9 007	-9 164	-9 774	-10 184	-10 439
Skatteintäkter	6 886	7 018	7 527	7 861	8 182
Generella statsbidrag och utjämning	2 410	2 362	2 477	2 582	2 646
Verksamhetens resultat	289	216	230	259	388
Finansiella intäkter	1 090	77	98	106	110
Finansiella kostnader	-88	-106	-454	-399	-260
Resultat efter finansiella poster*	1 291	188	-126	-34	238

**Resultat efter finansiella poster 2023-2024 motsvarar det budgeterad resultatet enligt balanskravet före ianspråktagande av avsättning i eget kapital.
Resultat 2025 motsvarar 2 % av skatter och generella statsbidrag (god ekonomisk hushållning)*

Nettokostnadsutveckling 8,6% 1,7% 6,7% 4,2% 2,5%
Nettokostnadsutveckling 2021 är utifrån utfall 2020.
Nettokostnadsutveckling 2022 är utifrån utfall 2021.

2,0% 2,0% 2,0%

Resultat enligt god ekonomisk hushållning	186	188	200	209	217
---	------------	------------	------------	------------	------------

Resultat efter balanskravsjusteringar

Regionens målsättning enligt riktlinjen för god ekonomisk hushållning är att balanskravsresultatet över en konjunkturcykel ska motsvara två procent av skatter och generella statsbidrag. Inflationen är för närvarande långt över Riksbankens mål på två procent. Den höga inflationen påverkar inte bara regionens kostnader för drivmedel, energi och livsmedel utan får också en kraftig effekt på pensionskostnaderna 2023 och 2024. Den prognostiserade pensionskostnadsökningen 2023 jämfört med 2022 uppgår till 480 miljoner kronor och 540 miljoner kronor för 2024 för att sedan minska 2025 under förutsättning att inflationen når Riksbankens mål 2024. Den rådande situationen innebär att regionen tillfälligt tvingas göra avsteg från principen att budgetera ett resultat som uppgår till två procent av skatter och generella statsbidrag. Regionen har sedan 2008 gjort avsättningar i eget kapital för att kunna möta tillfälliga framtida intäktsminskningar eller kostnadsökningar. Bedömningen är att det är rimligt att täcka delar av den ökade pensionskostnaden 2023 och 2024 med dessa avsättningar eftersom soliditeten inklusive ansvarsförbindelser för pensioner uppgick till 20 procent vid ingången av 2022. Balanskravsresultatet för 2023 och 2024 blir då:

	<i>mnkr</i>	2022	2023	2024
Årets resultat enligt budget			-126	-34
Upplösning av tidigare års avsatta medel för framtida intäktsminskningar eller kostnadsökningar			126	34
Årets resultat efter balanskravsjusteringar			0	0
Kvarvarande avsättning för att möta framtida intäktsminskningar eller kostnadsökningar		2 567	2 441	2 407

Ramar					
Regionsättning i miljoner kronor	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
<u>Verksamhet under Regionstyrelsen</u>					
Fastighets- och serviceförvaltningen	29,3	27,0	23,2	23,4	23,4
Regionkontoret	218,9	225,3	258,3	270,2	270,2
<u>Verksamhet under nämnd</u>					
Hälso- och sjukvårdsnämnden	7 594,0	7 799,0	8 355,8	8 762,1	8 837,0
varav Vårdval	1 228,3	1 256,5	1 334,5	1 402,6	1 409,3
Regionala utvecklingsnämnden	153,0	155,8	162,3	169,7	169,7
Kollektivtrafiknämnd	324,6	332,0	352,9	369,2	369,2
<u>Övrigt</u>					
Politisk verksamhet och patientnämndens kansli					
Patientnämnden inkl kansli	5,9	6,0	6,4	6,7	6,7
Förtroendevalda och bidrag till politiska partier	37,2	44,4	38,2	40,3	40,3
Revisionen	5,3	5,4	5,7	6,0	6,0
Summa fördelat till förvaltningar och nämnder	8 368,1	8 594,9	9 202,8	9 647,7	9 722,5
Anslaget till regionstyrelsens förfogande	768,5	754,2	812,8	711,2	793,6
varav statsbidrag	494,5	401,9	442,5	352,9	333,5
SUMMA VERKSAMHET	9 136,6	9 349,1	10 015,6	10 358,9	10 516,1
Gemensamma kostnader och intäkter	-308,7	-184,6	-241,2	-174,9	-77,1
SUMMA DRIFTBUDGET (nettokostnader)	8 828,0	9 164,5	9 774,4	#####	10 439,1

Specifikation av anslaget till regionstyrelsens förfogande				
	Budget	Plan	Plan	Plan
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2022	2023	2024	2025
Omställning och kompetensutveckling	25,0	25,0	25,0	25,0
Personalpolitiska medel	4,0	4,0	4,0	4,0
Utökning kollektivtrafiken (MÅLAB mm)	30,0	30,0	30,0	30,0
Fastighetsomställningskostnader	15,0	20,0	20,0	20,0
Ökad hyra Sala (nybyggnation/ombyggnation)	4,0	19,4	19,4	19,4
Akutsjukhus Västerås Projektering/genomförande	31,0	36,0	31,0	34,0
Post. Doc. Tjänster (somatik, i ram från 2023)	2,0			
Cosmics utvecklingsprogram	25,0	27,7	22,7	
Lågtröskelmottagning	2,0	3,5	3,5	3,5
Tillnyktringsenheten	2,0	9,0	9,0	9,0
Nationella riktlinjer (GAP-analyser)	5,0	5,0	5,0	5,0
Tarmcancerscreening (i ram från 2023)	6,0			
Scenkonstbiennal Västmanlands teater (garantibelopp)	2,0			
Regionvårdsavtal (i ram 2023)	30,0			
Extra IVA-platser (5st) (i ram 2023)	20,0	14,0	14,0	14,0
Hållbarhetsprogram/bredbandsstrategi	2,0			
Forskning- och innovationsstrategi	10,0	10,0	10,0	10,0
Rehabilitering medarbetare	1,0	2,0	2,0	2,0
Brandskyddsåtgärder	2,0	2,0	2,0	
Införande NetClean	1,0	1,0		
Ökad hyra utbildningsenheten (i ram 2023)	1,9			
LSS	11,0	11,0	11,0	11,0
Bredband	3,0	3,0	3,0	3,0
Nytt primärvårdsprogram	6,0			
Ökat friskvårdsbidrag	7,0	7,0	7,0	7,0
Samordningsfunktion kulturskolor	0,4	0,4	0,4	0,4
Regional utvecklingsstrategi, inkl.elevsamordnare (i ram 2023)	10,0			
Scen- och bildkonst (i ram 2023)	2,0			
Arbetsmiljöprogram	2,0			
Flygplats		15,0	15,0	15,0
TBE-vaccination barn		4,0	4,0	4,0
Avveckling Salbergafonden				5,0
Vaccin kikhösta gravida		1,0	1,0	1,0
Inköpsnämnden		2,2	2,2	2,2
Läkemedelsförsörjning i egen regi, utredning		0,5		
Pilotprojekt arbetstidsförkortning: 6 timmar, 80-90-100		8,0	8,0	8,0
Bredband, utredning		0,5		
Gender budgeting		0,5	0,5	0,5
Utveckling MOFFA/PEER-support/anhörigstöd		4,0	4,0	4,0
Psykisk hälsa barn/unga		5,0	5,0	5,0
Sommarlovskort		1,0	1,0	1,0
MIKA-mottagning		0,5	0,5	2,0
Fria mensskydd i regionens lokaler		1,0	1,0	1,0
Hälsocenter		3,0	3,0	3,0
Självhjälpsgrupper		1,0	1,0	1,0
Utredning avgiftsfri tvångsvård		0,5		
Koldioxidbudget		0,6		
Dialogforum HBTQIA+		0,5	0,5	0,5
Utökade hälsoundersökningar		1,5	2,6	2,6
Summa övrigt	262,3	280,3	268,3	253,1

Kvinnorsjukvård, specialist- och primärvårdsverksamhet	27,7	25,7	20,4	20,4
Psykisk hälsa (endast regionens del enligt SKR 2023)	38,0	37,5	37,5	15,0
Kortare väntetider i cancervården	10,0	10,0	10,0	10,0
Rehabkoordinatorer (generellt stb)	9,0	9,7	9,7	9,7
God och nära vård	95,0	184,7	133,1	135,7
varav satsning på nytt personal och arbetsgivarprogram 4 mnkr 2023-2025				
varav ökad ambitionshöjning ST-läkare i primärvården 5,1 mnkr 2023-2025				
GNV-Ambulanssjukvård	2,5	2,5	0,0	0,0
Sammanhållen, jämlik och säker vård	7,0			
Civilt försvar	6,9	8,0	8,8	9,3
Ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården	80,0	80,0	80,0	80,0
varav ytterligare satsning på tillgänglighet BUP med 4 mnkr 2023 utöver det som i överenskommelsen är direkt styrt mot BUP				
Vaccination		13,0		
Uppdamt vårdbehov	106,8			
Återhämtningsbonus	9,0	9,0		
Fler vårdplatser		53,4	53,4	53,4
Ökad läkarkompetens i äldrevården		9,0		
Övriga statsbidrag	10,0			
varav ytterligare satsning på tillgänglighet BUP med 4 mnkr 2024-2025 utöver det som i överenskommelsen är direkt styrt mot BUP				
Summa statsbidrag	401,9	442,5	352,9	333,5
Summa reserverat	664,2	722,8	621,2	586,6
Egentligt oförutsett/budgeteringsmarginal	90,0	90,0	90,0	207,0
Summa till regionstyrelsens förfogande	754,2	812,8	711,2	793,6

Prognos från SKR 2022-10-20 inkl. uppdatering generellt statsbidrag 1,8 miljarder till regioner i budgetförslaget (48 miljoner/år)

Belopp i miljoner kronor	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skatteintäkter	7 018	7 551	7 861	8 182
Slutavräkning 2023		-24		
Inkomstutjämningsbidrag	1 239	1 398	1 460	1 521
Kostnadsutjämningsbidrag	33	59	68	68
Regleringsavgift	123	15	1	-46
Införandebidrag/tillägg	28	48	48	48
Statsbidrag för läkemedelsförmånen	939	957	1 005	1 055
Summa skatter och statsbidrag	9 381	9 902	10 336	10 716

ökat skatten med 15 öre